

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/203076,81-rocznica-niemieckiej-pacyfikacji-Kaszowa.html>
01.03.2026, 02:36

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa

01.07.2024

1 lipca 2024 r. dyrektor krakowskiego oddziału IPN dr hab. Filip Musiał oraz wójt gminy Liszki Wojciech Starowicz i sołtys Kaszowa Artur Konik złożyli kwiaty pod pomnikiem upamiętniającym ofiary niemieckiej pacyfikacji miejscowości w pow. krakowskim, przeprowadzonej 81 lat temu. Pomnik wzniesiono w miejscu pochówku 26 ofiar zbrodni.

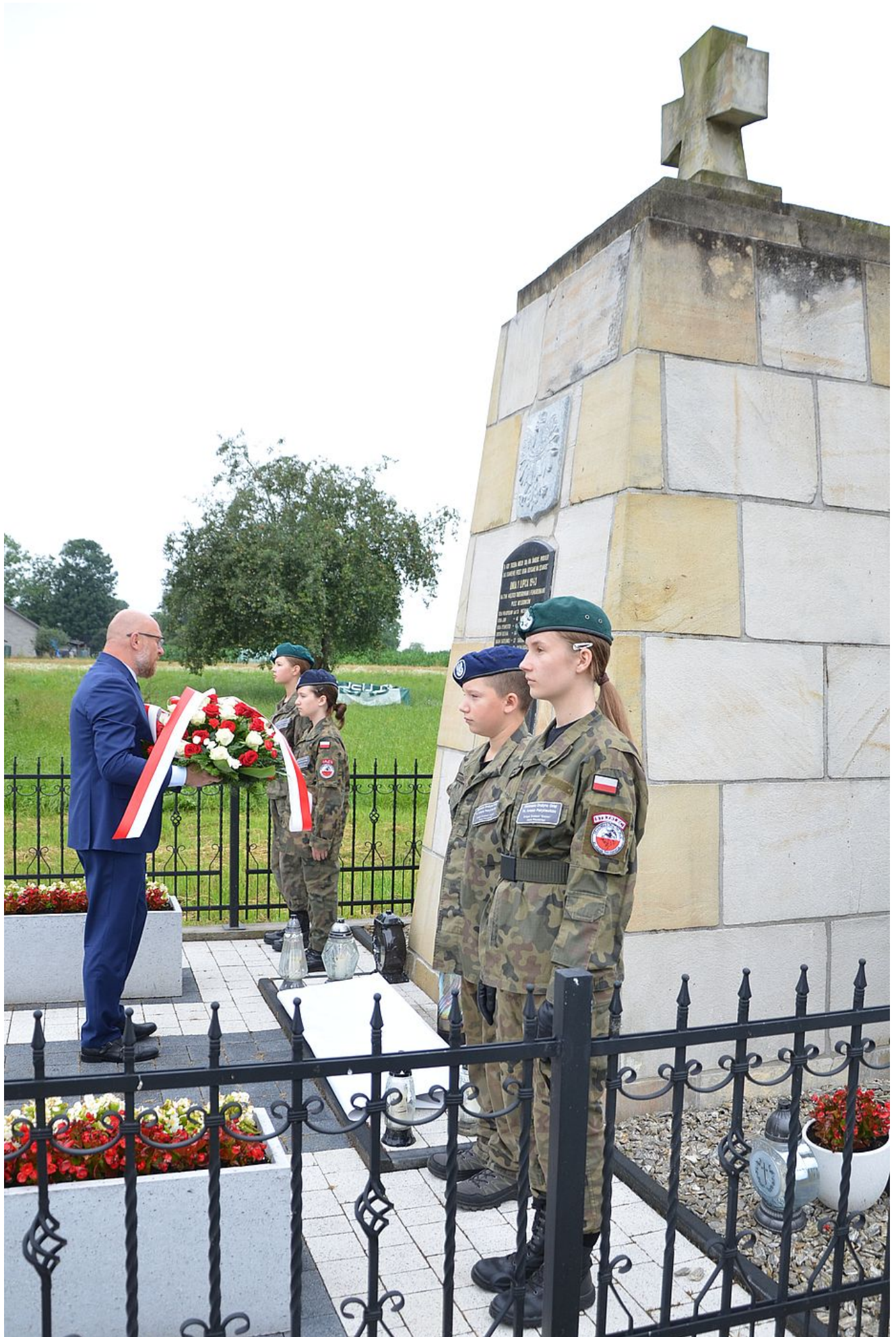
81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

"A GDY TRZEBA NIECH IDĄ NA ŚMIERĆ POKOLEI
JAK KAMIENIE PRZEZ BOGA RZUCANE NA SZANIEC"

DNIA 1 LIPCA 1943

**NA TYM MIEJSCU TORTUROWANI I POMORDOWANI
PRZEZ HITLEROWCÓW**

BUŁA WŁADYSŁAW	LAT 31	MICHNO TOMASZ	LAT 20
BUŁA JAN	" 40	NOWAK KAZIMIERZ	" 23
BUŁA SYLWESTER	" 43	PAŹDZIOR IZYDOR	" 48
BOROŃ REGINA	" 64	POPRAWA ANDRZEJ	" 25
BARAN BARTŁOMIEJ	" 37	SABURA JAN	" 24
CZEKAJ JAN	" 70	SOCHA KATARZYNA	" 42
KROMKA STANISŁAW	" 28	SUCHAN JULIA	" 61
KADULA BRONISŁAW	" 25	SOŁTYSIK FILIP	" 60
MIŚ ANTONI	" 30	SZWAJDYCH ANNA	" 39
MIŚ BARBARA	" 61	TROJAN JAN	" 76
MIŚ ANDRZEJ	" 38	URBANIEC ANTONINA	" 52
MICHNO JAN	" 55	DUROŃ SZYMON	" 33

**MIESZKAŃCY I PRZECHODNIE KASZOWA
TU SPOCZYWAJĄ**

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

81. rocznica niemieckiej pacyfikacji Kaszowa. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Niemiecka pacyfikacja Kaszowa

1 lipca 1943 r. Niemcy dokonali pacyfikacji wsi Kaszów w powiecie krakowskim. Bezpośrednim powodem zbrodni był napad rabunkowy na mleczarnię w Rybnej (gmina Czernichów) przeprowadzony w nocy z 30 czerwca na 1 lipca (według innych relacji z 26 na 27 czerwca) 1943 r. przez oddziały komunistycznej Gwardii Ludowej.

Po napadzie członkowie GL udali się do Kaszowa, do domu jednego z uczestników akcji, gdzie pili alkohol skradziony z mleczarni. Żandarmeria niemiecka natrafiła na ich ślad i zorganizowała obławę. Gdy GL-owcy zorientowali się w sytuacji, rzucili się do ucieczki, w czasie której zginął co najmniej jeden z nich.

Niemcy zdecydowali się zastosować wobec mieszkańców Kaszowa odpowiedzialność zbiorową za aktywność na tym terenie komunistów. Nad ranem 1 lipca, funkcjonariusze niemieckich jednostek mundurowych otoczyli wieś i spędzili wszystkich mieszkańców oraz osoby z innych miejscowości, przebywające wówczas w Kaszowie, na plac położony w pobliżu szkoły. Rozdzielono mężczyzn od kobiet i dzieci. Wszystkim rozkazano położyć się twarzą do ziemi. Wyselekcjonowane osoby zabierano do mieszczącej się w pobliżu stodoły i tam przesłuchiowano, torturując i zadając pytania o sprawców napadu na mleczarnię w Rybnej. Tak prowadzone „śledztwo” trwało od wczesnych godzin rannych do wieczora.

Na koniec Niemcy oznajmili, że wszyscy przesłuchiwanie, zarówno mężczyźni jak i kobiety, zostaną rozstrzelani. Nastąpiło to kilka chwil później, a ofiary mordowane były strzałem w tył głowy. Łącznie zabito 26 osób. Niemcy rozkazali mieszkańcom wykopać dół w celu złożenia w nim ciał. Na zakończenie całej akcji podpalili kilkadziesiąt budynków, które spłonęły doszczętnie, gdyż zabroniono ich gaszenia.

Według późniejszych ustaleń za organizację tej zbrodni odpowiadał krakowski Kreishauptmann (starosta powiatowy) dr Albert Schaar. Wśród funkcjonariuszy niemieckich dokonujących pacyfikacji mieszkańcy zapamiętali m.in. funkcjonariuszy niemieckiej żandarmerii z Krakowa.

Po II wojnie światowej zawiązał się wśród mieszkańców Kaszowa komitet mający na celu upamiętnienie ofiar. Z zebranych funduszy na mogile ufundowano pomnik oraz tablicę z nazwiskami zamordowanych. Pomnik został wyremontowany w 2020 r. przez Oddział IPN w Krakowie we współpracy z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)